

Elke twee maanden verzorgt de VKCR een overzicht van de laatste ontwikkelingen op het gebied van kunst, cultuur en recht.

Suggesties, aanvullingen en opmerkingen zijn van harte welkom op het mailadres: nieuws.vkcr@gmail.com

INHOUD

1. Wet- en regelgeving
2. Kunsthandel
3. Criminaliteit
4. Musea
5. Restitutie
6. Uitingsvrijheid
7. Overig nieuws

Kalender / Events

12 mei – 27 augustus
Tentoonstelling Roofkunst voor, tijdens en na WO II, Deventer.

Tentoonstelling van geroofde kunst van voor, tijdens en na de oorlog - mede ten gevolge van het Nazi-regime- uit de depots van verschillende musea. [Naar de tentoonstelling >>](#)

TEFAF Global Art Market Report 2017. Tijdens de TEFAF Maastricht is het TEFAF Rapport gepubliceerd met betrekking tot de internationale kunstmarkt. Het Rapport geldt als barometer voor de verkopen en veilingen voor zowel de private kunstmarkt als via de openbare veilinghuizen. Hier kunt u het rapport downloaden [>>](#)

Midzomer

Midzomer - maar de regen ruischt, van tranen

Glinstren de grijze webben in het woud.

Een geur van nat mos en vermolmend hout

Hangt in een vlies van mist in stille lanen. (...)

*De langste dag van het jaar is zojuist gepasseerd.
Martinus Nijhoff (1894-1953) verwoorde zijn gevoelens daarover in het gedicht Midzomer.
[Lees hier het hele gedicht van Martinus Nijhoff, uit Verzamelde gedichten, samengesteld door W.J. van den Akker en G.J. Dorleijn, ->>](#)*

Mededelingen

2018 wordt Europees jaar van cultureel erfgoed

Het Europees Parlement heeft het voorstel aangenomen om 2018 het Europees jaar van het cultureel erfgoed te maken. Voor het Europees jaar wordt 8 miljoen euro vrijgemaakt uit bestaande fondsen voor projecten die het gedeelde Europees cultureel erfgoed beschermen en promoten. Een gedeelte hiervan wordt in de vorm van een call uitgeschreven onder het [Creative Europe](#) programma. bron [Europa Decentraal](#)

Terugblik Ledenvergadering

De laatste ledenvergadering is o.a. het Fair Practice Label aan bod gekomen. Een richtlijn voor kunstenaars om hun prijs/kwaliteit verhouding te helpen bepalen. Het Fair Practice Label is vergelijkbaar met de Governance Code Cultuur, waarin negen principes voor goed bestuur zijn opgenomen. Anne Breure, directeur van Veem Huis voor Performance gaf te kennen dat het label voor haar “een route is naar een moreel kompas over de waarden die de kunstsector zou moeten hanteren, met name solidariteit en duurzaamheid.” Zie ook bron Cultuur+Ondernemen.

1. Wet- en regelgeving

30 maart. “Florence Declaration” ondertekend door G7 top

De bijeenkomst van de G7-top over cultuur eindigde met een gezamenlijke verklaring, die de vernietiging van culturele plaatsen veroordeelt en de internationale gemeenschap verzoekt de strijd tegen de illegale handel in culturele goederen te intensiveren. Het is aan de internationale gemeenschap cultureel erfgoed te beschermen. De verklaring volgt Resolutie 2347 van de VN Veiligheidsraad. bron G7-2017

2. Kunsthandel

Geen berichtgeving.

3. Criminaliteit

30 juni. “S werelds duurste schilderij” stiekem voor 90 miljoen minder verkocht

Gauguins meesterwerk *Nafea Faa Ipoipo*, dat onlangs geregistreerd werd voor 300 miljoen dollar, blijkt eigenlijk voor 210 miljoen te zijn verkocht. Het werk stond te boek als werelds duurste schilderij, maar de prijzen zijn openbaar geworden door een rechtszaak bij het Britse hooggerechtshof.

Kunsthandelaar Simon de Pury spande de rechtszaak aan omdat hij zijn 10 miljoen dollar aan commissiegeld niet kreeg betaald. De commissie is niet vastgelegd in een contract, maar blijkt een niet onbekend gebruik te zijn in de sector. De verkoper zegt echter dat De Pury hem tot de verkoop heeft aangezet, en dat deze onder zijn druk nooit tot verkoop was overgegaan. bron artnet

7 juni. Voormalig Sotheby's specialist uitgeleverd aan VS voor kunstfraude

De Britse kunsthandelaar Timothy Sammons wordt in de Verenigde Staten beschuldigd van fraude. De Engelse rechter heeft ingestemd met zijn uitlevering naar de VS. Sammons wordt beschuldigd van betrokkenheid bij een “Ponzi-zwandel”, een zwandel waarbij hij als intermediair verzamelaars wist te overtuigen afstand te doen van hun kunst in het vooruitzicht dat hij kopers zou vinden. Vervolgens gebruikte hij de ontvangen miljoenen van de kopers voor persoonlijk gewin. Het betreft o.a. werken van Pablo Picasso, Marc Chagall, Paul Gauguin, Amedeo Modigliani, and René Magritte. bron artnet

4. Musea

1 juni. Frans Hals Museum en museum De Hallen gaan fuseren

Het Frans Hals Museum en museum De Hallen Haarlem gaan fuseren in 2018 en verder onder de naam Frans Hals Museum. Het museum zal een nieuwe tentoonstellingsprogrammering en een nieuwe huisstijl krijgen. zie [persbericht](#)

3 juli. Museum Het Valkhof in Nijmegen in zwaar weer

Museum Het Valkhof in Nijmegen staat er financieel gezien slecht voor en krijgt nog drie maanden de tijd om orde op zaken te stellen en een toekomstplan te maken. Directeur Arend-Jan Weijsters is ten gevolge hiervan in goed overleg met de Raad van Bestuur opgestapt. Op 3 juli vond een openbaar debat plaats in het museum over toekomstmogelijkheden. Zie hier de [insteek van het debat](#). bronnen [de Volkskrant](#), [persbericht](#) en [nu.nl](#)

13 mei. Grote collectie roofkunst voor het eerst te zien in Deventer

In Deventer is een tentoonstelling geopend met roofkunst van voor, tijdens en na de oorlog - mede ten gevolge van het Nazi-regime. Het betreft veelal schilderijen die door de Jodenvervolging geen eigenaar meer hebben en onzichtbaar bleven in museumdepots. Initiatiefnemers Eva Kleeman en Daaf Ledebouer hebben Rudi Ekkart en Eelke Muller aangesteld om de bijzondere selectie uit deze werken samen te stellen. bron [roofkunst.com](#)

4 mei. Persmuseum fuseert met Beeld en Geluid

Het Persmuseum en het Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid gaan fuseren. Door de fusie ontstaat één organisatie waarin heden, verleden en toekomst van media, pers en journalistiek samenkomen. zie [persbericht](#)

5. Restitutie

Geen berichtgeving.

6. Uitingvrijheid

26 mei. Auteursrecht. Jeff Koons licentie voor “opgeblazen ballerina”

Is Koons opblaasbare ballerina een kopie van Oekraïens werk?

De appropriation kunstenaar Jeff Koons is wederom in het nieuws voor het nabootsen van andermans werk. De kunstenaar werkt altijd op de scheidslijn van het auteursrecht en de uitingvrijheid, en is vaak aangeklaagd voor auteursrechtsschending. Kennelijk heeft Koons zich dit maal het risico van een rechtszaak niet op de hals willen halen, en zegt een gebruikslicentie te hebben voor zijn nieuwe werk. Het betreft de nabootsing van een Oekraïens porseleinen beeldje van een ballerina (door Oksana Zhnikrup) tot een levensgroot 13,7 meter hoge opblaasbare ballerina. De ballerina staat in de publieke ruimte in New York.

De vorige keer is Koons interpretatie van een werk, zonder een licentie te bemachtigen, zowel hem als het museum Centre Pompidou duur komen te staan. Het Centre Pompidou had met Koons kunstwerken een van de grootse tentoonstellingen van het museum ooit. Echter zorgde een rechtszaak over auteursrechtinbreuk betreffende zijn werk [Naked](#) ervoor dat het museum

geen winst heeft behaald. Het museum liet weten dat *“if it had been warned by the artist or the studio that the work Naked was potentially litigious, it would have acted differently”*.
bronnen [Telegraph](#) en [NRC](#) en [The Art Newspaper](#)

7. Overig nieuws

28 juni. Het Amerikaans Hoogrechtshof gaat bepalen of Amerikaanse terreurslachtoffers aanspraak mogen maken op Iraanse kunstwerken

Het Amerikaanse Hoogrechtshof heeft ingestemd om een ongewone zaak te horen waarin Amerikaanse slachtoffers van een terreuraanval in Israël in 1997 de inbeslagneming van Iraanse kunstwerken eisen, die momenteel in het Field Museum van Chicago zijn gehuisvest, om te voldoen aan een in 2001 toegekende uitspraak van de civiele rechter om 71,5 miljoen dollar te betalen door Iran. Iran heeft betaling vooralsnog nagelaten.

De eisers beroepen zich op een uitzonderingsbepaling met betrekking tot terrorisme in de Foreign Sovereign Immunities Act (FSIA), een wet die vaststelt of een buitenlandse soevereine staat voor de Amerikaanse rechter kan worden gedagvaard. bron [artnet](#)

23 juni. Francis Poulenc geeft expressievrijheid voorrang boven droit moral

Het Franse Cour de Cassation heeft het verbod uit 2015 door het Cour d'appel de Paris opgeheven van een registratie van Dialogues des Carmélites van Francis Poulenc. De rechthebbenden hadden op grond van hun droit moral bezwaar tegen het gebruik van videobeelden in de finale. De Franse Hoge Raad zegt dat de vaststelling van het gerechtshof dat er niets aan tekst of muziek was veranderd niet klopte met zijn conclusie dat er sprake was van een denaturering van de opera. Ook had het niet behoorlijk het droit moral afgewogen tegen de scheppingsvrijheid van de regisseur Dimitri Tcherniakov op grond van art. 10 EVRM. bron [Telerama](#) en eerdere berichtgeving in [Slate](#) en [MAWlaw](#).

13 juni. Gemeente Amsterdam zet in op internationalisering kunst

Amsterdam groeit als culturele wereldstad, aldus cultuurwethouder Kajsa Ollongren. Om die redenen wil het gemeentebestuur met het [Kunstenplan 2017-2020](#) nadrukkelijk inzetten op handelsmissies ter bevordering van de internationalisering van de kunst- en cultuursector. bron [Het Parool](#)

19 juni. Open Patent Office

De Belgische onderzoekers Frederik Questier en Wim Schreurs hebben het “Open Patent Office” opgericht. Hier kunnen uitvinders of designers een beschrijving van hun innovatie publiceren, met als gevolg dat door deze bekendmaking geen patent meer aangevraagd kan worden voor die desbetreffende innovatie. Zo wordt verhinderd dat anderen jouw innovatie kunnen registreren, en geef je de mogelijkheid vrij dat derden verder kunnen voortbouwen op jouw idee. Zie [artikel Ruben Tavenier, van Arnold & Siedsma](#).

16 mei. UITSPRAAK HOF. Hoge onderhoudskosten vormen gegronde reden voor verwijdering kunstwerk door Gemeente

Juiste maatstaf toegepast bij vraag of Gemeente Groningen bevoegdheid tot verwijdering kunstwerk heeft misbruikt:

“Verwijdering van een in opdracht van de gemeente vervaardigd kunstwerk. De financiële last van herstel en onderhoud en de financiële situatie van de gemeente gaven haar in het licht van

de door de maker aangevoerde belangen een gegronde reden voor verwijdering van het kunstwerk. De gemeente heeft geen misbruik van haar bevoegdheid gemaakt, noch anders onrechtmatig gehandeld.

R.O 5.10: "in de wetenschap dat het onderhoud van het kunstwerk ongeveer € 1.000 per jaar zou kosten en dat rekening moest worden gehouden met aanvullende herstellkosten. Mogelijk zouden de onderhouds- en herstellkosten in 2012 nog niet de realisatiekosten zijn gepasseerd, maar aannemelijk was dat dit op korte termijn zou gaan gebeuren en dat de Gemeente dan in strijd zou komen met een beleidsregel of bestendige beleidslijn dat de onderhoudskosten de realisatiekosten niet mogen overschrijden.:"

De Gemeente Groningen mocht een kunstwerk verwijderen waarvan de hoge onderhoudskosten onevenredig waren met het belang van de kunstenaar om het werk te laten staan. Er was geen sprake van onzorgvuldig handelen en er was voldoende rekening gehouden met de belangen van de kunstenaar.

uitspraak 16 mei 2017, Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, [ECLI:NL:GHARL:2017:4136](#)

2 juni. Omstreden Duitse Erfgoedwet werkt averechts

De in Duitsland sinds 2016 aangenomen omstreden Erfgoedwet maakt het moeilijker voor bepaalde erfgoedstukken, met een waarde boven de 150.000 euro, Duitsland te verlaten. [Lees ons eerdere bericht](#). De topverzamelaars Andrew en Christine Hall cancelden hierom hun geplande tentoonstelling in Duitsland in verband met het risico hun werk (dat zich deels in de Verenigde Staten bevindt) Duitsland niet meer uit te krijgen door de nieuwe exportregelingen. In plaats daarvan hebben ze hun expositie dusdanig aangepast dat er geen werken van boven de 150.000 euro Duitsland in of uit hoeven te gaan. De nieuwe wet is dusdanig opgesteld dat ook werken die enkel voor exposities Duitsland betreden risico lopen door de strikte exportregeling het land moeilijk te verlaten. De Halls menen dat de Erfgoedwet een averechtse werking heeft op het beoogde doel.

Steeds meer Duitse kunstenaars brengen hun collectie in andere landen onder. bron [artnet](#)

10 mei. Schendt Endemol het Convenant met de gemeente?

Het Theater in Amsterdam lijdt verlies, waardoor de VandenEnde Foundation jaarlijks zelf het tekort moet bijstorten. Om deze reden besloot het DeLaMar een samenwerking aan te gaan met Stage Entertainment, die grote commerciële producties draaien. Maar de samenwerking lijkt strijdig met een convenant met de gemeente Amsterdam uit 2004. In het convenant is namelijk de volgende bepaling opgenomen: „De theaterproducties van de commerciële bedrijven van Stage Holding gevestigd in Amsterdam, worden in het theater niet geprivilegieerd.” De angst is dat vrije theaterproducenten niet genoeg ruimte krijgen in de stad voor hun producties. Het is nog onduidelijk of er vervolgstappen genomen worden door de Gemeente. Endemol heeft te kennen gegeven dat de samenwerking andere producties niet in de weg zal staan. Zie verder het [NRC](#) en [persbericht](#).

U ontvangt deze nieuwsbrief omdat u lid bent van de VKCR. Mocht u deze nieuwsbrief niet op prijs stellen dan kunt u zich afmelden voor toekomstige nieuwsbrieven via [deze link](#), of door een email te sturen naar nieuws.vkcr@gmail.com.